

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, kiscgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfüggyelő bizottság felfüggyele mellett felelős szerkesztő és kladó;

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

Lapunk mai számának címszalagjára reáveztük az egyesületi tagok és az előfizetők tagdíj-, illetve előfizetési díjhátralékát. Arra kérjük tisztelt olvasóinkat, hogy a címszalagon kimutatott hátralékot az E. G. E., illetve az Erdélyi Gazda kiadóhivatala címére, külön felszólítás bevárása nélkül beküldeni sziveskedjék.

Az erdélyi gazdák tanulmányi kirándulása a Bánátba.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányja korábban elhatározta, hogy a folyó év tavaszán egy tanulmányi kirándulást rendez a Bánátba, az ottani jelesebb növénytermelő, növény-nemesítő és állattenyésztő gazdaságok megtekintésére. A kirándulás programját most készítette el az egyesület az Aradvármegyei és a Bánáti Sváb Gazdasági Egyesület vezetőségével egyetértőleg. A kirándulás programját és tudnivalóit az alábbiakban közöljük:

Június hó 15.-én este indulás a Kolozsvárról 19 ó. 20 perckor induló személyvonattal.

Június hó 16.-án reggel 5 ó. 47 perckor érkezés Tövisen át Konopra, hol dr. Konopi Kálmán fogatai várják a társaságot és Odvasra viszik. Dél előtt az odvasi buzavetőmag nemesítő gazdaság megismerése, Odvason ebéd. Délben 1 órakor Odvas állomásról elutazás vasuton. Aradra érkezés d. u. 3 órakor, Aradon megszállás a Központi-szállodában, délután a Mezőgazdák R.-T. és tetszés szerint egy közeli gazdaság, vagy a Cukorgyár megtekintése, este közös vacsora és esetleg színház.

Június hó 17.-én reggel indulás Aradról autókön a „Sămânța” Magnemesítő R.-T. Ócsanádi gazdaságába. Dél előtt a vetőmag nemesítő gazdaság megtekintése, délután előadás és megbeszélés a növény nemesítés kérdéséről. Ócsanadról indulás a kora esti órákban a gazdaság teherautóival Grabácra, vacsora és elszállásolás Grabácon.

Június hó 18.-án dél előtt a grabáci népies állattenyésztés megtekintése, délután a grabáciak által rendelkezésre bocsájtandó autókön a kiskomlósi birneves sertés tenyésztés és Zombolya megtekintése után, Temesváron át gyorsvonattal a társaság visszaindul Nagyváradon, vagy Tövisen át, haza.

A kirándulás részvételi díja a vasútijegy, autó és szállodai költségekkel együtt 2800 L. A kiránduláson való részvételi szándék a részvételi díj egyidejű beküldésével június hó 11.-ig bejelentendő az E. G. E. titkári hivatalához, Cluj-Kolozsvár, Attila-ucca 10.

E kiránduláson alkalma nyílik az erdélyi gazdaközönségnek arra, hogy a tudományos ala-

pon való növény nemesítés titkaiba bepillantást nyerjen. Tekintettel arra, hogy nekünk erdélyieknek e téren való tapasztalatok szerzésére kevés alkalmunk van, kívánatos volna, hogy a kiránduláson a gazdaközönség minél nagyobb számában vegyen részt. A kirándulás természetesen csakis az esetben fog megtartatni, ha arra megfelelő számú jelentkező lesz.

Kolozsvár, 1927 május hó 25.

Az E. G. E. Elnöksége.

Mezőgazdasági szakoktatás és az E. G. E.

Irta: Dr. Szentkirályi Ákos.

III.

A gazdasági szakoktatással kapcsolatban a gazdasági egyletek, kik által rendezni szokott gazdasági előadások dolgát is szóvá teszem.

Ezekről az előadásokról bőven volt alkalmam meggyőződni, mennyire igaz van Ürmösi József unitárius lelkésznek, amikor megállapítja, hogy: „hamar muló eredményei vannak, költségbe kerülnek, nem viszik előre a gazdasági tudást” („Magyar Nép” 1927 9. sz.) Hirdetni kell, megnyitás ünnepélyes beszéddel, ünnepi a hangulat. A hallgatók között: kiscgazdák és 100–200 holdasok, egyszerű falusi nép és diplomásgazdák; kezdők és tapasztalatban gazdagok; fiatalok és öregek, nők és férfiak — vegyesen. Ilyen hallgatóságnak megfelelő tárgyat választani és úgy előadni, hogy mindenki okosabb legyen, valami maradandót vigyen haza magával — nehéz feladat.

Valami új művelési mód, új állattartás, növényi stb. betegségek, kártevők elleni védelmi szerek, a műtrágyázás stb. propagálására, hangulatkeltésre: nagyon alkalmasak a szóban levő előadások. Kiscgazdatársadalmunk legnagyobb részét azonban nem lehet ilyen előadásokkal, a mai válságos idők szirtjén és zátonyai között biztos révbe juttatni. Ezeket, a gyámolításra leginkább rászorult kiscgazdákat: otthon kell felkeresni.

Előbb meg kell ismerkedni a határral, a gazdálkodás módjával, a földdel, az időjárással és ezután, künn a szántón, a réten, a kertben, a szőlőben, az istállóban kell — nem előadást tartani, hanem megbeszélni, ami megbeszélendőnek találtatott. A tanácsadással több eredményt lehet elérni, mint a tanítással. Sokszor volt alkalmam efelől meggyőződni. Egy határban gazdálkodókkal, künt a röggön tartott megbeszéléseknek tartós a hatása. Télen, előadással lehet a megbeszélést bevezetni. Ha nem tévedek, ilyen előadásra gondol Ürmösi is fennebb megjelölt cikkében. Dr. Péterffy Lőrinc esperes, a „Magyar Nép” 1926. 4. számában megjelent, nagyon tanulságos cikke rendén pedig nyomatékosan írja meg, hogy a kiscgazdát a dűlőjén kell oktálni. Mind a ketten apostoli lelkületű vezetői hivatásúak a gazdaságokban is. Ismerik népünk lelkét, eszéjárását — ezért okos, amit tanácsolnak.

Az erdélyi magyarság fundamentuma, a falun lakó kiscgazdatársadalom. Az erdélyi magyarságnak ez a 80 százaléka, a falu népe, tápláló forrása a városi magyarságnak, a penaforgatóknak, a tudománnyal és művészettel foglalkozókkal. Ezt a fundamentumot konzerálni, erősíteni és — lehetőség szerint — szélesíteni: minden mások előtt a papok és tanítók feladata. Mindent megmondolva és mindenre gondolva állítom, hogy a falu magyar népének sorsa a vele együtt lakó papja és tanítója kezén fordul meg. Isten ígéjének hirdetői és a tudás terjesztői többet kell, hogy foglalkozzanak most már a földi dolgokkal. Tőlük kell, hogy eredjen minden mozgalom a kivándorlás megakadályozására, a falu jó erkölcsének fenntartására, a jóléti gyarapítására; azoknak a naponként szaporodó kísértéseknek elhárítására, amik a vallási érzést és a nemzeti érzületet gyengíteni törekednek.

Az egyházak főhatósági, az O. M. Párt, az E. M. K. E., a Hitelszövetkezetek, a gazdasági egyesületek, a szövetkezeti központok igyekezete, egyenként és együttesen: nem járhat teljes eredménnyel — a pap és a tanító közreműködése nélkül.

Az előszó, a toll, az ecset, a véső ihletett művészel bármilyen lombossá, virágzóvá teszik az erdélyi magyarság fájának koronáját, törzse — a magyarság egyeteme — csak akkor maradhat erős, a viharokkal dacoló, ha gyökérszete gazdagon sarjadzó, egészséges marad. Ha a földből élő gazdatársadalom, az erdélyi magyarságnak meghagyott kevés földet megtartani tudja. Mindenkinek szem előtt tartani, szívébe vésní kellene ezt a kétségbevonhatlan igazságot, bármilyen téren, bármilyen eszközzel és módon munkálkodjék az erdélyi magyarság érdekében. Ha igaz szívvel, a holnapra is nézve akar munkálkodni.

Ha mindenki szem előtt tartaná, akinek szem előtt tartani kellene az előadott igazságot: Bernádynak sok ezer követője lenne. Az E. G. E. akkor nem három, hanem tízannyi gazdasági vándortanítót tudna sorompóba állítani. És az E. G. E. tagjainak száma megszerződne. Amikor ezután az erdélyi magyarság mezőgazdasági érdekeinek mindenütt számottevő istápolója lenne: a magyarság egyetemének erősítésére.

Gyárfás Elemérnek, a gyergyószentmiklósi gyűlésen elhangzott elnöki megnyitó beszédére hivatkozással állítom, hogy: Erdélyben a kulturát a magyarság széles vállaira kell ráépíteni és, hogy elbírják, népünk mezőgazdasági érdekelt kell felkrosolni igyekeznünk. Más szavakkal bár, de lényegben ugyanezt hangoztatja Friedrich Naumann,* imígyen figyelmeztetve a Német Birodalom 70 millióját: „Höret zu, ihr Stadtleute! . . . es gibt keine Stadtkultur ohne ländlichen Untergrund”. Jó városi kultúra nem lehetséges ott, ahol a falukban szegénység, rendellenesség, tudatlanság uralkodik. . . .

Naumann figyelmeztetése, ezen cikkekre tárgyára alkalmazva nem jelent mást, mint azt, hogy: az erdélyi magyarság kulturája, az erdélyi magyarság sorsa 80% át kitevő földművelő társadalom kulturájától, sorsától függ. Ha

* „Das Blaue Buch von Vaterland und Freiheit”.

Vegye hát minden faluban az értelmi vezetőség, egy néhány értelmes gazdával kezébe a szervezkedés ügyét. Forduljanak az Erdélyi Gazd. Egylet titkári hivatalához (Cluj, Str. A. Muresan, Attila-u. 10.) ahonnan az alapszabályokat és a szükséges iratokat megkapják.

Törvények, rendeletek.

A földbérleti szerződések illetékessége. Az új bélyegtvörvény III. fejezet, 1. szakasz 14. cikkének 19. §-a szerint a bérleti, albérleti, haszonbérleti, alhaszonbérleti szerződések, valamint azok engedélyezései akár írásbeliek, akár szóbeliek 1 százalékos illeték alá esnek. Ezek a szerződések a keletkezéstől számított 30 nap alatt bemutatandók, illetve bejelentendők a pénzügyigazgatásnak illetékezés végett. Ajánlatos azonban a szóbeli szerződéseket is írásba foglalni, nehogy esetleg tulságos felbecsülések alapján róják ki az illetéket.

A vasúti szállítási iratok felbélyegzése. A CFR vezérigazgatóság egyik legújabb rendelete értelmében a vasúti szállítási okmányokra a következő bélyegek ragasztandók: a) *darabdrufeladás* esetén a fuvarlevél első példányra alkalmazandó 5 lej, a másodpéldányra szintén 5 lej, a fuvarlevél díja 5 lej, fizetendő tehát 15 lej; b) *kocsirakomány* árú feladása esetén a fuvarlevél első példányra alkalmazandó bélyeg 20 lej, a másodpéldányra ugyancsak 20 lej, a fuvarlevél díja 5 lej, fizetendő tehát 45 lej. Mivel a fuvarleveleken már rajtuk van egy 1 lejes bélyeg, csak a különbözet erejéig kell bélyeget ragasztani. Ezek mellett természetesen alkalmazandók az eddigi segélybélyegek is.

Irodalmi Szemle.

Állattenyésztők Lapja az egyetlen specialisan állattenyésztéssel foglalkozó magyar szaklap, amely most IV. évfolyamában van és Éber Ernő dr. szerkesztésében, a legjelesebb hazai és külföldi szakemberek közreműködésével kéthetenként jelenik meg. Kisgazdák és nagyobb birtokosok az állattenyésztésre, állattértékesítésre, állategészségügyre, tejgazdaságra, takarmányozásra stb. re vonatkozó kérdésekben rendkívül hasznos tanácsokat és utmutatásokat kaphatnak minden számban. Az *Állattenyésztők Lapja* igen szép kiállításban és számos képpel jelenik meg, akik a folyó évi július hó 1-én kezdődő II. félévre előfizetnek, az április 1-től megjelent lapszámokat és az év végén kiadandó *Állattenyésztők Naptárát* díjtanul megkapják. Az *Állattenyésztők Lapja* előfizetési díja 1 évre 20 pengő, fél évre 10 pengő, negyed évre 6 pengő. Megrendelhető az *Állattenyésztők Lapja* kiadóhivatalánál, Budapest, V., Béla-u. 8.

Vegyes közlemények.

Feláru jeggyel utazhatik bárki a bucaresti népvásárra. A szokásos népvásárt az idén is megtartják Bukarestben. A vasutigazgatóság gondoskodott arról, hogy mindenki, aki a vásárt látogatja meg, 50 százalékos kedvezménnyel járhasza meg az utját. A kedvezmény felhasználásának formáját úgy oldották meg, hogy aki a vásár rendezőségének irodájában visszautazása előtt bemutatja odautazásra használt vasúti jegyét és azt lepecsételteti, minden akadály nélkül díjtanul, illetőleg a régi jeggyel utazhatik vissza. A vásár május 26-án nyílik meg és június 15-éig tart.

A Szilágymegyei Gazdasági Egyesület tisztújító közgyűlése. Most tartotta meg a Szilágymegyei Gazdasági Egylet tisztújító közgyűlést. Elnöknek Bély Kálmánt választották meg. Alelnökök lettek: dr. Papp György, dr. Papp Gyula szubprefektus és dr. Gazda Endre.

A Szatmármegyei Gazdasági Egylet közgyűlése. A Szatmármegyei Gazdasági Egylet folyó évi május hó 25-ikén tartotta évi rendes közgyűlést, amelyen tárgyalásra került a gazdatiszadsalom sok száz sérelme és panasza, amelyekhez számos hozzászólás is történt. Az egyesület működési kereteinek kiterjesztése egyesek szerint kívánatosná tenné az egyesületnél egy román titkár alkalmazását is. Ennek adott kifejezést Puskás János javaslatában, azonban mire a dolog döntésre került volna, sokak eltávozása folytán az ülés határozatképtelenné vált. Így az új gyűlést június 15-én tartják meg. Igen kívánatos különösen a mai gazdasági bajokkal, panaszokkal terhes időkben, hogy a gazdasági egyesületek tagjai minél nagyobb számban részt vegyenek az egyesület dolgainak intézésében, hogy a közös megegyezés minden tekintetben egyöntetűséget biztosítson, amely a megerősödés legelső feltétele. Ne tüzzük célul a nacionizálást, mert a végén a mi érdekképviseleti szerveinket átadnók lépésről lépésre és a végén a meglévők helyett újakat kellene újabb áldozatokkal alakítanunk, mert autonóm testületeink nélkül úgy sem tudnánk megélni. Kétnyelvű egyesületeink kétszeres kiadásokat jelentenének és esetleg meg nem értésre vezetnénk.

Románia, Magyarország és Jugoszlávia közös agrárfrontja. Hermann Miksa kereskedelemügyi miniszter a magyar parlamentben hatalmas beszédben mutatott rá Románia, Magyarország és Jugoszlávia közös agrárérdekeire. A miniszter szerint mindhárom kifejezetten agrár jellegű ország rendkívül érzi a mezőgazdasági termények és termékek értékesítésének a szerveztlenségét, a felvevő országok merev elzárkozó politikáját, a három ország egymással küzd a piacokért, miközben önmagán ejti a súlyos sebeket és Amerika és Oroszország szerzik meg a maguk számára a külföldi piacokat. Kívánatosnak látja a miniszter, hogy e három állam gazdasági téren való közeledését intenzíven munkába vegyék, mert csak így lesz fölvehető a verseny a külföldi piacokon, ha érdekeikért közösen szállanak sikra.

Szegődménylevelek és napszámjegyzékek kaphatók az E. G. E.-nél. *Napszámjegyzék kapható az E. G. E. titkári hivatalában viaszos vászon borítékkal 1 drb. 100 oldalos füzet 20 L., 1 drb. 50 oldalos füzet 15 L., 1 drb. 16 oldalos nagy iv. füzetlenül 5 L. Minden egyes megrendelésnél megfelelő postaköltség küldendő.*

A CFR javítja és bérbeadja a gabonarakktárakat. A vasutigazgatóság belátta, hogy az állomási gabonarakktárak nyomorúságos helyzetben vannak és elhatározta, hogy azokat sürgősen kijavíttatja. A batározat értelmében az állomási gabonarakktárak javítását és ujak építését magánosoknak, vállalkozóknak adják ki és pedig olyan megállapodással, hogy azután az illető vállalat, vagy vállalkozó az építés vagy javítás fejében a raktár egy meghatározott részét a maga számlájára és hasznára adhatja ki bizonyos időre, amelyet a végzett munkával arányosan állapítanak meg. A concesszionált raktárrész után a vállalkozó nem fizet raktárdíjat, azokban azonban csakis olyan gabonát helyezhet el, amely vasúti szállításra van szánva. Az elraktározási jog igazolására a vállalkozó tartozik az állomáson bemutatni az áru szállítóleveleit.

PIAC

Állatárak.

Export ökör kg. ként 21—23 L. Hizott ökör párja 35,000 lejig Vágó ökör kg. ként 17—18 L. Igás ökör párja 15—18,000 Lejig. Növendék marha kg. ként 15—19 L. Juhok párja 800—1000 lejig. Vágó bivály kg. ként 12 L. Bányások párja 300 lejtől. Sertés kg. ként 32—36 L. Sovány sertés kg. ként 29—31 L. Borju kg. ként 30—32 L.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Eladás egy Máv. 6 lóerejű, teljesen jó gözkazán. Döry Györgyné gazdasága. Náprád. 47.

Féregmentes, értékes gyümölcsstermést biztosít
ARZOLA
arzénpermetezés.

Minden kulturnövényen minden rágó kártevőt elpusztít.

Szőlő-lisztharmat, egres-lisztharmat, gyümölcspenész ellen

SULFAROL

kolloidkén, biztosan véd.

100 liter vízhez, vagy bordói léhez fél kg SULFAROL. — Megtakarítja a kénp orozást

Kérjen ismertetőt!!!

KAPHATÓ: Beregy Ferenc utódja Kolozsvár, P. Utca 21. Bistritz-megyei Gazdasági Egyesület Oradea. Alca Romel 1. Szolnok-Doboka-megyei Gazdasági Egylet Déa. „HANGYA” Szövetkezeti Alud és Irtóháló. Sálta Mór Cserel-Móri. Szatmármegyei Gazd. Egyletét Salmar. Esélyi I. Turda.

MEZŐGAZDÁK!

Jövedelmezőbb a gazdaság, ha a károkozók ellen alábbi szerek alkalmaztatnak:

NOSPRASEN a peronospora, mely ilonca, valamint a szőlő és a gyümölcsös minden rágó bogara ellen.

APHIDON a levél- és vértetű ellen.

SOLBAR lisztharmat ellen.

HOLFIDAL a földi bolha ellen.

ZELIO paszta patkányok irtására.

ZELIO méreggolyók egerek irtására.

CERTAN poloska és marhatetű ellen.

CAPORIT Istállók dezinficálására járványok ellen.

Kaphatók minden mezőgazdasági árucarnokban és szakmabell cégnél, valamint alábbi címtől:

ROMANIL R.-T.

Timsoara, I. Bánáti palota.

Kolozsvárt: W. WEINRICH & Ing. ZAPFE,
Cal. Reg. Ferdinand 99.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvtárs.
Cluj-Kolozsvár, Plata Unirel (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Déa, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkét 77 millió lej. *Affiliált intézetei:* Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhely-megyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyhadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Áruktárol a vasút mellett.